

Kanalizace není odpadkovým košem - co do kanalizace rozhodně nepatří

Každá lidská činnost by se měla řídit nějakými pravidly. Společně se tedy zamysleme, jaká pravidla musí platit pro vypouštění odpadních vod do veřejné kanalizace.

Předně platí, že z povahy slova „KANALIZACE“ je zřejmé, že se nejedná o odpadní nádobu pro věci, které již nepotřebujeme. Kanalizace je soustava trubních rozvodů a dalších zařízení sloužících k odvádění odpadních vod z našich domácností, průmyslu a z veřejného prostranství do městské čistírny odpadních vod, případně přímo do recipientu. Vystavěním prvních stokových sítí se předcházelo šíření infekčních nemocí (mor, tyfus), které se ve městech vyskytovaly jako následek hromadění odpadních vod a odpadků v ulicích. Kanalizace je tedy určena k odvádění odpadních vod – tj. vody mírně znečištěné během běžné denní hygieny, užívání toalety, úklidu, praní, mytí nádobí a jakostně limitované odpadní vody z různých odvětví průmyslu.

Co do kanalizace patří a co ne, určuje vodoprávním úřadem schválený vnitřní předpis, tzv. **Kanalizační řád**. Ten je pro danou oblast k dispozici na našich internetových stránkách. Podmínky pro vypouštění odpadních vod jsou stanoveny na základě možností a schopností čistíren odpadních vod, které společnost VAK Jablonné nad Orlicí, a. s. provozuje.

Co do kanalizace z běžného provozu domácností nepatří a je zákonem zakázáno do ní vypouštět:

- biologický odpad – zbytky jídel, **odpad z kuchyňských drtičů**
- tuky – fritovací oleje
- veškeré hygienické potřeby
- chemikálie pro běžný hrubý domácí úklid v koncentrované podobě a další nebezpečné látky
- nepotřebovaná léčiva

Proč tyto složky nelze do veřejné kanalizace vypouštět?

Do kanalizace nepatří především **zbytky potravin**, kterými přispíváme k množení potkanů, a to ani po jejich rozmělnění v kuchyňských drtičích odpadů. Skutečností je, že používání drtičů domovního odpadu způsobuje vážné problémy nejen s odvedením odpadních vod kanalizační sítí, ale také při jejich čištění a následném vypouštění do toků. Z tohoto důvodu je používání drtičů výslovně zakázáno. Drtiče způsobují zanášení kanalizace usazenými pevnými látkami, na které se váží zejména **tuky**, což může mít za následek snížení průtočnosti kanalizačních přípojek až do úrovně plné neprůtočnosti. Kanalizační řád nezakazuje vypouštět vodu s tuky z domácností, ale povolené koncentrace tuků ve vypouštěné splaškové vodě jsou tak nízké, že z nich zákaz vylévání tuků do odpadů vyplývá. V případě nakládání s kuchyňskými odpady v domácnostech je rozumné oleje a tuky přendat například do krabice od mléka či starého sáčku, olej přelít do PET lahve či láhve od oleje a odevzdat jako tříděný odpad. Pro vývařovny a podobné provozy platí povinnost zachycení tuků v lapácích tuků a olejů a povinnost řádně je provozovat. Lapák tuků je zařízení sloužící především k ochraně kanalizace před mechanickými problémy při zalepování potrubí tukem. Vhodnost lapáku z hlediska jeho použití s ohledem na kapacitu je dána jmenovitou velikostí (NG), což je bezrozměrné číslo udávající ověřenou schopnost lapáku zachycovat tuky a oleje při odpovídajícím průtoku. Určení jmenovité velikosti je výsledkem zkoušky typu uskutečněné dle ČSN EN 1825-1. Tuková odpadní voda musí být napojena na samostatnou kanalizační větev, která je zaústěna do lapáku tuku a z lapáku pak do komunální kanalizace. Na tukovou kanalizaci se napojují i výlevky, dřezy a žlaby z připravené masa, varny, výdeje jídel, mytí stolního a provozního nádobí (otázkou je napojení odpadů z myček). Základním principem činnosti lapáku tuku je sedimentační proces v čase, který je důležitý pro odstranění volných tuků a ještě mnohem více emulgovaných tuků (emulgovaný tuk se vyskytuje hlavně z odpadních potrubí myček působením chemických prostředků a mechanického účinku trysek). Odsazované tuky a oleje (jsou lehčí) jsou zachycovány na přepážce lapáku. Po určité době provozu (dle provozního řádu), je tuk z hladiny lapáku odčerpáván, po naplnění pak celý lapák vyčištěn. Vzniklý odpad musí být předán oprávněné firmě k likvidaci.

Do kanalizace nepatří ani žádné **hygienické potřeby**, jako například dětské pleny, vlhčené ubrousky, dámské hygienické potřeby, vatové tyčinky a jiné čistící textilní materiály. V nich jsou kromě

celulózového podílu také vyztužené vrstvy tvořené plastovými foliemi na bázi polyetylenu, polypropylenu a polyetylentereftalátů. Plastové části těchto potřeb ve vodě nepodléhají, na rozdíl od toaletního papíru, rozkladu a dokáží zanést, případně zcela zničit čerpadla v čerpacích stanicích odpadních vod. Následná nefunkčnost čerpací stanice může vést k nebezpečí zatopení kanalizace i suterénů napojených nemovitostí. V případě, že přece jen takový materiál projde celým procesem v čistírně odpadních vod, skončí bez jakéhokoliv úbytku v odpadu, produkovaném čistírnou odpadních vod a je třeba jej na náklady nás všech také jako součást odpadu zlikvidovat.

Provoz čistírny odpadních vod může výrazně zkomplikovat **řada chemických a nebezpečných látek**, z nichž některé jsou vysoce jedovaté a výbušné, a mají výrazný negativní vliv na biologické procesy čištění odpadních vod. Jedná se o ropné látky, louhy, kyseliny, ředidla, tuky, oleje. I relativně malé množství těchto látek může zcela zlikvidovat bakterie, které v čistírnách odstraňují biologicky odbouratelné látky. Rovněž nadměrné užívání čistících, pracích a dezinfekčních prostředků přírodě rozhodně neprospívá.

Firemní producenti odpadních vod - zaujímají poměrně velké množství odpadních vod, které tvoří odpadní vody od průmyslových podniků, zdravotnických zařízení a provozoven služeb. Významným producentům odpadních vod z řad firem jsou stanoveny individuální limity pro znečištění odpadních vod vypouštěných do kanalizační sítě. Dodržování limitů je pravidelně kontrolováno laboratořemi naší společnosti.

Do stokové sítě dále nepatří následující látky:

- Látky radioaktivní
- Látky infekční a karcinogenní
- Jedy, žíraviny a výbušniny
- Pesticidy
- Omamné látky, hořlavé látky
- Biologicky nerozložitelné tenzidy
- Organická rozpouštědla
- Ropné látky, silážní šťávy
- Průmyslová a statková hnojiva
- Látky způsobující změnu barvy vody
- Látky, které by mohly způsobit ucpání kanalizační stoky

Jak je uvedeno, do kanalizace nepatří řada látek. S těmito látkami (odpady) je nutno nakládat dle jejich povahy, a to v režimu platné legislativy. Odpad ukládejte rozříděný do kontejnerů, sběrných dvorů a sběrových míst.

Související legislativa:

- Zákon č. 254/2001 Sb. - o vodách (vodní zákon) v platném znění a související předpisy
- Nařízení vlády č. 229/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.
- Zákon o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb.
- Prováděcí vyhláška 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění vyhlášky č. 146/2004 Sb. a vyhlášky č. 515/2006 Sb.
- Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech, v platném znění, vyhláška č. 341/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, vyhláška č. 381/2001 Sb., Katalog odpadů.

Závěr:

Dojde-li přesto k závažnému ohrožení kvality odpadních vod, je původce havárie povinen učinit veškerá opatření k odstranění závady a minimalizaci jejích následků, a to na vlastní náklady. Původce havárie je právně odpovědný za znečištění kanalizace, za ohrožení chodu ČOV, příp. i znečištění recipientu, za což mu hrozí sankce.

Jako perličku, dokládající bezmeznou bezohlednost v chování odběratelů, si dovoluujeme ukázat příklad, viz níže. Jedná se o fotografii z česlí na přítoku do ČOV Choceň, se kterým jsme se na přelomu roku 2014 – 2015 setkali. Takto by se odběratelé rozhodně chovat neměli.

Ing. Lubomír Fiedler - VTN

Vinná klobása, kterou nějaký obchodník či výrobce již na Vánoce neprodal. Zbavil je ji tak prostřednictvím veřejné kanalizace. To není určitě příjemný pohled.

